

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se primesc. Manuscrisele nu se retrimit.
INSERATE se primesc la ADMINISTRATIONE în Brașov și la următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf., Max. Augonfeld & Emerich Lesser, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppelke Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, In Hamburg: Marotyl & Liebmann.
PREȚUL INSERTIUNILOR: o seriă garmond pe o colônă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifar și învoială.
RECLAME pe pagina a 3.a o seriă 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminică 16)

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Tergul Inului Nr. 30, etajiu I.: Pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un exemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 86.—Anul XII.

Brașov, Duminică 19 Aprilie (1 Mai)

1898.

Bucuria „patrioților“

Mare este bucuria între patrioții jidano-maghiari, că camera din Pesta a mai votat o lege, care a fost croită anume pentru a întări puterea guvernului față cu preoțimea „nepatriotică“ și a da acestui guvern arma în mână de a combate așa dișele „agitațiunii dușmane statului“ ale ei. Cetitorii noștri sciu de cine și de ce este vorba. Alalta-erî, după o dezbateră destul de lungă, la care au luat viuă parte toate partidele unguresci, a fost primit și în dezbateră specială proiectul de lege privitor la întregirea venitelor preoțesci.

Cât de periculoasă e ținta ce-o urmărește guvernul unguresc cu această lege, se vede și de acolo, că toate căpeteniile partidelor maghiare din opozițiune s'au ridicat în contra ei. Nu de aceea au combătut ei proiectul de lege, fiind-că acesta amenință libertatea bisericilor nemaghiare, ci fiind-că amenință și libertatea protestanților maghiari, căci dă pră mare putere în mâna guvernului și îi face acestuia cu puțință să se amestece și în autonomia protestanților.

Așa-dér temerea de „atoputer-nicia statului“ i-a făcut pe Ioan Zichy, Molnar, Apponyi etc. să strige în contra dispozițiunilor absolutiste ale amintitului proiect de lege, prin care ministrul se face polițaiu peste purtarea morală și politică a preoților și încă cu dreptul de a judeca după bunul lui plăc despre purtarea lor și a le retrage ajutorul statului oricând îi va veni la socotélă, dându-l ca premiu numai celor ce se vor face uneltele sale órbe.

Decă prin urmare chiar și Maghiarii se tem de urmările acelu proiect, care dă în mâna guvernului din nou o mare putere, atunci ce să mai dicem noi, contra cărora sunt îndreptate săgețile în primul rând?

Ce mai vreți, decă chiar și unul din stânga extremă, care s'a opus legeri pentru că dă prea mare putere în mâna guvernului, când e vorba de preoții români gr. or. strigă, că banii ce se vor da Românilor sunt aruncați, că cu ei își vor cumpăra Ungurii numai dușmani și că ar trebui să pretindă dela fiă-care preot, care primește ajutor dela stat, să scie limba maghiară; ba ar dori, dișe acel turbat sovinișt (Thaly), ca preotul rutean, sas și valah să predice pretutindenî numai unguresce, cum se mai ceruse odinióră prin o lege ungurescă adusă la 1840.

Dér pune vârf la toate purtarea ministrului Wlassics, care stă la vorbă serios cu asemeni descreerați soviniști și le promite câte și mai câte, că va revisui legea pentru instrucțiunea poporală — se nțelege, în interesul învățării limbei maghiare, ba că se va ocupa chiar și de cele ce le voise legea amintită din 1840.

Asta însemnă, că cu toții, dela capul guvernului până la cel mai amărit opoziționist, sunt așa de scrințiți la minte în ce privește purtarea față cu naționalitățile, încât se întrec ei pe ei.

In fața acestei năvale turbate a maghiarisărei și a puterei de stat cutropitoare, roi cei amenințați trebuie să facem, cum se dișe în limba militară, un careu și, sprijinindu-ne umăr la umăr, să ne concentrăm forțele de apărare și să nu le risipim și periclităm primind darurile, ce ni-se ofer cu atâta vicleniă și cădând astfel în ispită.

Ne pare bine, că simțul acesta s'a dovedit, că este viu și tare în inimile preoțimei noastre și cu ocaziunea dezbaterilor în sinul sinodelor bisericeii române gr. or. Pe câtă vreme Românul va ține cu țăriă neînfrântă la cinstea, la drepturile și la interesele sale de viață, neîncungiuând nici o jertfă, privim cu curagiu și fără tēmă la încercările

desperate, ce le fac adversarii noștri, ca să ne sdrobescă, siguri fiind, că ele nu vor pute isbuti.

Revista politică.

Privitor la pașii, ce s'au întreprins din partea Consistoriilor bisericeii române gr. or. spre a protesta în contra dispozițiunilor asupritóre ale proiectului de lege despre între-girea veniturilor preoților necatolicî, nu ne este încă cunoscut, decă toate Consistoriile noastre gr. or. au adresat representațiunii în contra acelu proiect, cum a făcut Consistoriul bisericeii săsesci ev. din Ardeal. Asemenea nu cunoscem cuprinsul acelor representațiunii. Scim numai din scirile, ce le-am primit dela Arad, că Consistoriul episcopesc de acolo a înaintat o representațiune în această gravă întrebare. Dișele din Pesta ne spun acum, că Joia trecută a sosit la dieta ungară o petițiune a Consistoriului român gr. or. din Arad subscrișă de Prea Sântia Sa episcopul Mețianu și adresată camerei deputațiilor. In această petițiă camera este rugată de-a înapoia proiectul de lege ministrului de instrucțiune, ca să-l aducă în consonanță cu legile, cari asigură autonomia confesiunilor și, înainte de a-l așterne din nou camerei, să fiă ascultată și biserica română gr. or.

De când cu izbucnirea războiului între America și Spania, ne-am ales cu o scumpire a pâinei, ce nu s'a mai pomenit dela 1880 încôce. Va fi contribuit, nu-i vorbă, și războiul la această scumpire, dér urcarea cea mare a prețului grânelor credem, că este a se datori mai mult speculanților de grâne. Destul, că tocmai omul sêrac, muncitorul, e mai mult lovit de această pacoste, căci nu trebuie să uităm, că pe lângă grâne se mai scumpesc și celelalte

victualii. Se simte deja o mare lipsă în toate părțile din cauza acesta și, fiind-că tocmai în timpul de acum este puțin grâu adunat la noi, ca și în totă Europa, cu drept se îngrijesc mulți, ca nu cumva speculațiia să ducă și puținile proviziunii de grâne din țără și țeranul să rămână muritor de fôme. In România vecină a fost vorba deja de oprirea esportului grânelor din țără. Acolo și cucuruzul (porumbul) s'a scumpit foarte tare. Ințr'o săptămână s'a urcat prețul lui cu 300 de lei la vagon. La Iași vagonul se vinde cu 1100 lei.

Merge încet cu desfășurarea războiului, ce a izbucnit între Spania și America. Depărtarea cea mare dintre aceste țări, cari sunt despărțite prin Oceanul Atlantic, apoi și mai marea depărtare a coloniilor spaniole, au adus cu sine încâtva această trăgănare. Mai mult însă ea se datoresce împrejurării, că Americanii, deși ei au făcut cea mai mare gură, provocând războiul, nu sunt încă pregătiți pentru el. Corăbiile lor de război n'au artileriști probați, ér armata lor regulată stă numai din 30,000 de ômeni, ceilalți sunt toți voluntari. Se anunță, că s'au înrolat până acuma 400,000 de voluntari americani.

Spaniolii au o armată și chiar și marină mai bine pregătită de război, dér au cu 6 corăbii de război mai puțin ca Americanii și corăbiile lor nu-s toate așa nouă, ca cele americane. Pe astăzi se așteptă o bătălie între flotele ambelor state. Scirile sunt nesigure, mai ales cele din Statele Unite, cari vorbesc numai de succese ale Americanilor. O escadră americană se află înaintea insulei Cuba, pe care au blocat'o.

Statele latine Francia, Portugalia și Mexicul au manifestat călduros simpatia lor pentru Spania în acest război.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Pentru țără.

Piesă într'un act. (In genul lui François Coppé).

Dómna Teodora, mama lui Mihai Vitezul.

Mihai, fiul lui Pătrașcu Vodă.

Armașul Dracea, vechiul prietin al lui Pătrașcu.

Acțiunea se petrece într'o casă domnescă de pe o moșie.

(Terasa unui palat de țără. In fund pe vale satul; departe, pierdându-se în zare, munți. Amurg de tómnă. Spre sfêrșitul actului luna se arată. Dómna Teodora, în negru, stă jos. Mihai, în picioră lângă dënșă).

Scena I.

Dómna Teodora, Mihai.

Mihai: Așa dér plecăm, mamă?

Dómna Teodora: Da, dragul meu copil.

Mihai: Dómne ce fericire trebuie să fiă când călătorești!

Dómna: Destul am suferit. Grozav m'au zdrobit întâmplările din urmă. Cu ce am închipuit din averea ta părintescă, vom merge unde-va, departe, unde vom trăi liniștiți (suriđénd) O, nu sper că-ți vei

face acolo o împărăție, peste care să domnesci, cum ți-se cuvine; nu, dér aici mi-i prea frică de tot. Plecăm.

Mihai: Fi-vei fericită, acolo, mamă?

Dómna: Cred. (copilul se duce de se uită în fund, spre zare). O, luptele! Ele au ucis pe tatăl têu. Și pe tine, iubitul meu copil, pe tine, suflet curat și frumos, să te hărăzesc aceleeași ursite! O țără, pe care o iubesc, țără în care m'am născut, a cărei vorbire e dulce buzelor, căci cu ea mi-a șoptit întâiele vorbe de dragoste, căci cu dënșă copiii mei mi-au spus întâiași dată „mamă!“ Trebuie déră să te numesc amară, să găsesc cerul têu omoritor și fatal pământul têu?.. Ei da, căci tu mai făcut văduvă — și am numai copiii mei pe lume.

Mihai: (întorcându-se) Cât e de frumos, mamă, și cât trebuie să fiă de frumos când mergi repede, tot mai departe și vești tot alte țări, alte lucruri! Uite, uite pasărea aceea cum sbóră repede spre răsărit!

Dómna: E o pasăre, care merge spre alte țărături să-și găsească soăpare și odihnă.

Mihai: Dér vom merge și noi acolo,

mamă, nu-i așa? Acolo vom fi siguri și foarte fericiti. M'am gândit eu: mă simt plin de inimă; eu te voi apăra de ômeni răi, și atunci vei fi veselă, nu-i așa?

Dómna: Copile! (aparte) cât de repede se uită la vrîsta lui! (tare) Du-te de te jôcă; vești unde e Petru.

Mihai: Mă duc.

Dómna: Sêrută-mă frumos și apoi te du.

Scena II.

Dómna Teodora: Nu, nu voiți fi fericită în surgun; dér cel puțin ei, dragii mei copilași, vor fi liniștiți.

Țără... la totă urma, un prejudeț vulgar, care mi-ar răpi pe acești ângerași în luptele-i fără sfêrșit și îi aruncă pradă morței!... Totuși, pronunța numele têu Țără acel vitez blând, care s'a svîrcolit înveninat... Dómne! De ar pute să mă vadă că plec pentru vecie din locașul în care am fost atât de fericită, că plec sdrobotită în lumea largă, ducând cu mine copii săi... Nu acest vis grozav mă inspăimântă; sunt mamă și fac bine câte le fac; căci n'am altă datorie de cât a-mi mântui copii; su-

fletul meu sbuciumat îmi spune să ascult șópta care spune să plec.

(Dracea apare în fund, venind din dreapta). A... Armașul Dracea, bêtărânel prietin al lui Pătrașcu.

Scena III.

Dómna Teodora și Armașul Dracea.

Dracea: (După ce a salutat): Pleci, dómna?

Dómna: Da.

Dracea: Dér copiii?

Dómna: Li iau cu mine.

Dracea: Te rog să mă ascuți. Sci, că copiii noștri au trăit la olaltă. Toți sunt suflete curate și nopribănite. Dér când ai mei au prins de veste, că tovarășii lor plecă: că de tēma unui viitor, care se arată plin de dușmăniă nemilôsă pentru noi toți, ei se duc în țări străine, atunci acele guri neatine de ură au rostit cuvântul, care mă înfioră: Copiul Domiței fug!

Dómna: Armașule!..

Dracea: Fiiți voștri, Dómna, sunt încă copiii, e adevărat: poți face orî-ce cu ei; dér cinstea te oprește să-i duci departe fără voia lor. Ai pus ôre lumină în su-

Sinódele bisericeii române gr. or.

Sinodul arhidieceșan și sinódele eparchiale din Arad și Caransebeș s'au deschis, ca în toți anii, de către arhierii în Dumineca trecută, premergând serviciul divin. Escelența Sa Metropolitul și Arhiepiscopul Miron Romanul a arătat în discursul prin care a deschis sinodul arhidieceșan, că în vremurile acestea grele pentru biserică, chiamarea clerului și a poporului adunat în jurul său este, de-a apăsă interesele de viață ale bisericeii, autonomia și interesele ei religioase morale și culturale. Asemenea au arătat și ceilalți arhierii, că timpurile sunt critice și de ispită pentru fiul bisericeii, și că deci este neapărat de lipsă, ca aceștia umăr la umăr să lucreze pentru apăsarea și prosperarea ei.

Episcopul Aradului, P. S. Sa Ioan Meșianu, a mai apelat la membrii sinodului, ca să fiă cu multă îngrijire de popor și cu mai mare alipire de el, lucrând pentru deșteptarea, luminarea și cultivarea lui, ăr terenul cel mai măsos pentru o astfel de lucrare roditoare sunt cele două așezăminte străbune: *biserica națională și școala confesională*. „Să stăruiem, ca toți să cerceteze cât mai regulat școala biserică, de asemenea să stăruiem, ca tinerimea noastră să cerceteze cât mai regulat școlile noastre confesionale“.

Episcopul Caransebeșului P. S. Sa N. Popea dăse către membrii sinodului, că numai atunci se vor arăta vrednici următorii ai înaintașilor, cari au asigurat autonomia și organizația canonică sinodală a bisericeii române gr. or., decât vor călca în urmele lor, apăsând cu bărbăție și susținând cu sânteniă acest tesaur de mare preț, și acesta nu numai cu vorbe, ci și cu fapte.

După constituire și verificarea alegerilor, s'a început citirea rapórtelor și discuțiunea asupra lor în toate trei sinódele.

S'a vorbit în sinodul arhidieceșan și despre afacerea sinódelor protopopesci oprite dela Hondol și Turda. La o întrebare a deputatului P. Cosma, Escelența Sa Metropolitul a răspuns, că dela Turda n'a primit încă nici un raport și că Consistoriul n'a făcut nici un pas în afacerea aceasta; după ce guvernul a cerut deslușiri, și viceșpanul din comitatul Hunedórei a desaprobat purtarea gendarmilor, dăcând, că au procedat în mod volnic și de capul lor. (Tot mai acesta e bubă, dér de ce nu sunt pedepsiți? — Red.)

S'a constatat tot atunci, că despre ținerea sinódelor parohiale au intrat date la Consistoriu dela 12 oficii protopresbiterale; se decide, ca în viitor să se facă raport la Consistoriu și despre ținerea sinódelor protopresbiterale.

În ședința de Mercuri s'a deșbătut raportul senatului școlar. Cu privire la *visitarea școlilor*, comisiunaa școlară a propus, ca în timp de șese ani să se viziteze toate școlile din arhidieceșă prin comisari speciali trimiși din centru. Aceștia vor trebui să raporteze despre starea școlilor și mersul învățământului. S'a pus la dispoziția Consistoriului în acest scop 600 fl. Sinodul a primit această propunere.

S'a deșbătut și *cestiunea reuniunilor învățătoresc*. Majoritatea a propus să se susțină reuniunile cum sunt astăzi, ăr Consistoriul să înainteze cât mai curând statutele la guvern spre aprobare. Minoritatea a fost de părere însă, să se introducă ărși *conferențele învățătoresc* de mai înainte, cari se întemează în statutul organic și acesta să se facă cunoscut guvernului. Propunerea minorității s'a primit și se vor introduce ărși conferențele învățătoresc.

În ședința de Joi s'a născut o deșbateră mai lungă asupra stărei *fondului de pensuni* al preoților. După raportul Consistoriului, restanțele la acest fond au fost cu finea anului 1896 de 74,541 fl. Raportul comisiunei cere să se procedă cu rigóre față de restanțieri, schimbând chiar statutele fondului, decât va fi de lipsă. Sinodul în urmăhotăresce, ca să nu se schimbe statutele.

În ședința de Vineri sinodul arhidieceșan s'a ocupat cu *cestiunea zidirei bisericeii catedrale* în Sibiu. Dintre locurile de zidire proiectate, s'a ales locul din strada Morii nr. 12 și 16.

În Sinodul eparchial din Arad a fost interpellat episcopul, decât s'au făcut pașii necesari din partea Consistoriului pentru a împedeca *trecerea la nazarenism*. Prea Sântia Sa a răspuns, că s'au făcut cercetări și s'a constatat, că trecerile provin dela ómeni scăpătați materialicesce și moralicesce, și nu din vina preoților.

Din raportul școlar rezultă, că se simte mare lipsă de învățători. S'a apelat cu succes la protopopi, ca să-și creșcă fiul pentru cariera învățătorescă. Din același raport reese tristul fapt, că se înmulțesc tot mai mult școlile comunale. Causa este, că unii streini din interes, ca să-și vândă mai bine o casă etc. uneltesc pentru înființarea de școle comunale, corumpând chiar poporul. Ba se află țărani, ba chiar și preoți și învățători, cari pentru interes mărșav umblă să amăgescă poporul, ca să cêră școle comunale și de stat, dăcând, că atunci nu vor mai plăti taxe etc. Se propune (din partea deputatului Ungureanu),

ca Consistoriul să ia măsuri stricte pentru apăsarea caracterului național și confesional al școlilor și să pedepsescă pe învățătorii, cari amăgesc poporul, eventual să tragă la răspundere și pe protopopul.

În altă ședință s'a cerut *imbunătățirea salariilor profesorilor seminariali* din Arad. Sinodul a enunțat, că de-ocamdată nu se pôte face nimic în privința acesta.

Asemenea s'a deșbătut *cestiunea înființarea unui Consistoriu în Timișóra*. Înființarea acestui Consistoriu se cere mai ales de deputații bănățeni, însă numai așa, ca să rămână sub jurisdicțiunea episcopiei Aradului și să nu trecă în jurisdicțiunea episcopiei din Caransebeș. Episcopul dăce, că nu-i în contra înființării, dér împrejurările materiale nu sunt favorabile. Este de părerea celor ce dăce, că separarea celor patru protopopiate ale dieceșei Aradului e o cestiune delicată și momentósă, și recere multă băgare de sémă.

În fine episcopul propune, ca afacerea mai întâi să se studieze bine de către o conferență și numai după aceea să se aducă ărși în discuțiune. Propunerea Prea Sântiei Sale se primesce.

În 28 Aprilie sinodul eparchial aradan, discutând asupra proiectului pentru *întregirea veniturilor preoțesc*, se pronunță în contra lui, fiind dispozițiunile lui vătămătoare bisericeii. Mai departe rógă pe episcopul, ca împreună cu ceilalți arhierii să întreprindă toți pașii de lipsă pentru delaturarea acestei dispozițiuni vătămătoare autonomiei bisericeii; tot-odată cere să se ia măsuri pentru îmbunătățirea dotațiunei preoțimei noastre gr. or., ca să nu mai aibă lipsă de ajutorul statului

În Sinodul eparchial din Caransebeș s'a propus înainte de toate, ca în 5 (17) Febr. 1899 să se țină în toate bisericile din dieceșă *parastas pentru fericitul arhieriu Ioan Popasu*, primul și mult meritatul episcop al Caransebeșului, care a pastorit 24 de ani; apoi ca să se adune toate pastoraletle și cuvântările lui, să se publice într'un volum și venitul curat să se adaugă la „Fundatiunea Ioan-Popasu“.

Sinodul ia la cunoscință cu mulțămire donațiunea generalului M. Trașia în sumă de 5000 fl. pentru o școlă de fete; asemenea și fundațiunea de 300 fl. făcută de Ioan Petcu și cea făcută de Iancu Feneș.

Sinodul s'a ocupat și cu *cestiunea ajutorului de stat* (mila împărătescă) și a reînnoit enunțațiunile sale din 1896 și 1897. Ce priveșce proiectul de lege asupra *congruei*, deputatul Dr. A. Mocșonyi a propus, că decât ar deveni lege acest proiect, pentru ca să se precizeze ținuta bisericeii față de noua situațiune, pentru care lucru numai congresul național e competent, să se convoce un *congres extra-ordinar*. Se primesce și se decide a se înainta acest conclud Consistoriului metropolitian.

Avântul comercial al României.

Diarul „Le Soleil“ dela Paris, vorbind într'un recent articol, ce pórta titlu „Politica exterioară“, face o schiță a situațiunii generale din Europa și găsind prilej să vorbescă și despre România, el face între altele următoarea reflecșiune:

„Pe când comerțul României era în anul 1871 numai de 230 milioane, el s'a ridicat în 1895 la 570 milioane și în anul următor la 661 milioane.

„Cu toate, că România, în perióda examinată de noi, a trebuit să pórte o luptă fôrte grea spre a obține independența sa, ea a știut să-și creieze una dintre cele mai bune armate, — ba putem dăce: cea mai bună armată, — între națiunile de a doua mână ale Europei și ea a isbutit să se țină în echilibru între gelosia Rusiei și a Austriei.

„Ce admirabilă pildă dá România popórelor orientale emancipate în acest secol de sub jugul otoman! Grecii, Sêrbii, Bulgarii și-au risipit în lupte intestinale sterile forțele lor, pe cari le-ar fi putut folosi, ca și Români, pentru deșvoltarea patriei lor. Ast-fel putem arăta tuturor aceluora, cari pretind a constata decadența rasei latine, pe acest popor român, care în acest pătrar de secol s'a deșvoltat proporțional mai mult. Și s'a deșvoltat în ciuda tuturor miilor de piedici ce erau semănate pe calea sa. ăr acest popor este tocmai un popor latin, singurul popor latin din Europa răsăritenă“.

O voce despre escursionisti bulgari.

Vorbind de cei 12 profesori și 36 elevi dela pedagogiul bulgar din Silistria și de escursionea prin Ardeal și Ungaria; unde, conduși de nisece profesori unguri șovinisti, li-s'a spus, că nu-i în totă lumea libertate ca în Ungaria: amintind apoi de toastul ce l'a ținut profesorul de istorie bulgar, *Bachnew* la prânțul, ce li-s'a dat în Clușiu, și în care a dăse că „s'a convins că nația maghiară e tolerantă și liberală, că *pressa e fôrte liberă* și că *n'au dreptate aceia, cari vorbesc de asuprirea naționalităților în Ungaria*“ — revista „*Liga Română*“ scrie între altele:

E de remarcă, că Bulgarii, despre cari e vorba, veniseră mai întâi la Bucureșci, unde au stat, pare-mi-se, câte-va zile din săptămâna Patimelor. Se vede însă că nimeni nu li-a făcut cinstea de-a se interesa de ei, căci eu însu-mi i-am vădut plimbându-se singuri pe cele strade ale capitalei, neînsoțiți de vr'un reprezentant al orașului său al școlilor noastre.

fetele lor neștiutóre? Au putut óre să afle dela femeia îndurerată ce este țera și care li-i datoriat? Șciu ei cât suntem de umiliți, când trebuie să ne plecăm fruntea sub călcăiul străin? Șciu óre, că ni s'a frânt paloșul în mână și că talăl lor a murit înveninat?

Dómna: Le știu. Dér ei mai știu, că îi iubesc, că ei sunt totă viața și totă nădejdea mea și că decât ar fi să-i pierd, aș muri.

Dracea: Dómna! (În depărtare se aude clopotul de tóca. Amândoi își fac cruce, în picióre).

Dómna: Îți aduci aminte de séra în care plângeam când mi-au vestit crima mișelului Socol? Era o séra de Decemvre. Ingenunchiând, atunci, ou fața spre odaia în care dormeau copiii, m'am rugat din tot sufletul, din totă inima și am dăse: Păzesc-e-i Dómne al îndurării, păzesc-e-i pentru iubirea mea!

Dracea: ăr eu m'am gândit: Pentru rășbunare și reinălțare! O Dómna, în numele sângelui, în numele sântelor lacrimi vêsate...

Dómna: Nu... Țera mi-a luat soțul: e destul.

Dracea: Nu puteți pleca!

Dómna: Chiar mâne pornim de aici.
Dracea: Dér mâne te vei căi de vorbele aceste.

Dómna: Sunt mamă!

Dracea: Țera de-asemenea e mamă.

Dómna: O mamă, care cere fiilor să se măcelărescă pentru densa.

Dracea: Toți îi datorim viețele noastre pentru a o reinălța.

Dómna: Și vă sfășiați între voi astăzi.

Dracea: Dómna, Dómna, decât soțul D-tale ar puté să te audă...

Dómna: Eu însă îi aud vocea lui șoptindu-mi încet: Plécă.

Dracea: Blăștém!

Scena IV.

Cei de sus, Mihai.

Mihai: (întrând) Mamă, totul e gata: mi-am strâns toate lucrurile. Ce fericit voiți fi călătorind... Armașul!..

Dracea: Te...

Dómna (luând pe Mihai în brațe) Nu-l asculta, copile; îți va spune, că nu trebuie să plec, va căuta să te înșpăimânte cu călătoria asta depărtată și fără țință hotărâtă. Îți va mai spune pôte, sus și tare, numele Țerei; va căuta să-ți însufle nădejde zădarnică; îți va predice timpuri

mai bune, zile mai frumoșe, un freamét de triumf trecând prin steaguri; îți va arăta soldații mergând voioși spre Dunăre. Nu-l asculta, copile! Viața ta întrégă ar sacrifică-o omul acesta pentru visul său, care-l minte. Îți va mai spune, pôte, vorbe mari, cari înfricoșează și îți va arăta trecutul întunecat și morții, cari dorm înceștați în morminte. Nu-l asculta, nu-l asculta, copile, de mă iubesc!

Dracea: Te înșeli, Dómna. Și nici că mă îndoesc de liniștea și fericirea, care vă așteptă acolo, departe. Mă cunosc în deajuns ca să știu, că nu mint. Plecați, cerul e frumos și drumurile-s bune. Polonia, țără primitóre de óșpeți, séu alte țări, vă imbie cu întinsele lor plaiuri, mănóșe în aur séu grâne. Plecați, acolo e fericirea; acolo veți găsi un raiu. Plecați. Pentru un om aședat, care șciie să socotescă și să se iubescă pe sine, țera nu e decât ogorul, pe care-l ară și sémăni; ăr legarea de țerină, unde-ți dorm strămoșii, nu-i decât o simțire nepotrăvită și străveche. Și apoi, ce părășiți? O țără istovită, care sângerau cêrând ajutor dela cer și pământ. O, duceți-vă, căci ați rămăne aici într'un Iad. (cu adencă tristetă). Am ajuns la o clipă întunecată și moșia asta scumpă scobórá un

pvornis fatal. Nădejdea, că se va ispăși, credința, că va redeveni neîndoios țera strălucită, că se va ridica în sfârșit, nu cutesc să o mai am. Tot ce văd mi-a destrămat fir cu fir toate sfințele încrederei sufletesci... Pêrul meu, cărunțit în cinstirea neclintită a ta, o sântă moșie, îngăduie buzelor mele aspre să rostescă tot, întregul și neîmpăcatul adevăr. Da, da, am plâns sângele vêsat, dér dese-ori am roșit. Căci am vădut un vânt de fiorósă nebuniă suflând asupra ta; fiul tăi sfârșindu-se între ei; lupta frățescă, în care dușmanul jócă rolul Provedinței. Și de-ți rotești ochii jur împrejur, peste ape, peste munți, aceleași plânsete de nădejde, în aceeași limbă românescă: sute de mii de dușmani mișei apasă cu genunchiul pieptul a sute de mii de Români, aciundu-și urchile de nu se trezesce leul românesc. Și nimeni, nimeni nu vine să ne spele rușinea, să ne înalțe fruntea.

Mihai: Armașule, destul. Mă faci ca să roșesc.

Dracea: Nu, căci e timpul încă să se ridice Mântuitorul și acela, am nădejdea, am convingerea nestrămutată, neînduplecată, — va eși dintre noi. Văd semne prevestitóre. Ai auzit, copile, de Ioan cel cum-

Va fi contribuit ore și această nebă-gare în semă spre a face pe Bulgari să demonstreze în potruva noastră? Nu scim. Dér cert este, că d. *Bachnew* prin discursul său a căutat să lovască în Român.

Negreșit, această demonstrație ne lasă reci, pentru-că mult trâmbitata cuvântare este eșită dintr'o bulgărescă cefă grosă, dela care la urma urmelor nu putem să așteptăm tact și discernământ și mai puțin încă cunoștința situațiunii naționalităților din Ungaria.

In ori-ce cas, e foarte probabil, că domnul profesor bulgăresc numai de astă-dată va fi părăsit pentru câte-va zile patria sa spre a se învîrți nițel prin Europa — căci altminteri ar fi putut să scie atâta semă, că este o ne mai pomenită necuviință, ca să te duci într'o țară străină, într'un oraș, să te pui la masă și să lansezi un discurs în care să te faci judecător în o cestiune politică, ce imparte acea țară în două tabere politice, ce se combat cu înverșunare. Trebuie să fie cine-va cu deservire lipsit de bun simț și de cele mai elementare noțiuni de cultură europeană spre a pute comite o asemenea necuviință și — prostie. Să ne erte acest cuvânt d. *Bachnew*, dér nu putem califica cu alte cuvinte purtarea sa. Cum adică? In cele două zile câte le-a petrecut el la Cluj, a avut posibilitatea de a cunoște cestiunea naționalităților din Ungaria și Transilvania, spre a contesta, într'un discurs public, dreptatea celor ce susțin, că naționalitățile de acolo sunt oprimate? Cu alte cuvinte, acest dascăl — mahalagiu dela Silistria — are obrazul a spune naționalităților din Ungaria, că luptele lor se basază pe neadever? Dér, ce mai vrei dela un asemenea „profesor“ de istorie (!) care a dovedit, că e capabil de o asemenea obraznicie.

Flecăria lui n'are nici o importanță în chestia naționalităților și gălăgia pe care o fac reptilele maghiare cu acest individuum loquax ne dovedesce un singur lucru: înspăimântătorea izolare în care au ajuns Maghiarii, decât până și asemenea mofturi li-se par destul de importante spre a le depeșa și comenta în presa europeană. Decă Maghiarii nu au alți apărători, decât oratori de trampa acestui *Bachnew*, trebuie să-i compătimim. Înca câte-va asemenea „triumfuri“ și Ungurii au să se facă de rîsul lumii...

SCIRILE DILEI.

— 18 (30) Aprilie.

Impăratul Francisc Iosif și Wilhelm.

La sfîrșitul săptămînei trecute s'a serbat în Dresda jubileul de 70 de ani al nascerei regelui Saxoniei Albert. A luat parte la această serbare și împăratul Francisc Iosif și Wilhelm al Germaniei. — Sâmbăta tre-

cută a fost prânțul de gală la curte. La acest prânț au luat parte amândoi împărații. In cercurile politice din Berlin a produs însă ore-care mirare, că deși prânțul s'a început numai la 6½ ore s'era, împăratul Wilhelm a plecat din Dresda la 9 ore. S'au născut tot felul de presupunerii și între altele s'a dîs, că între împăratul Wilhelm și împăratul Francisc Iosif s'ar fi produs ore-care încercade, fiind-că nu împăratul Wilhelm, ci Francisc Iosif a rostit toastul în sănătatea regelui Saxoniei. „*Tagblatt*“ din Berlin critică aspru această faimă, dîcînd, că nu pôte fi întemeiată, deorece la asemenea festivități dinainte se hotăresce cine și ce are să vorbească; afară de acesta regele Saxoniei în răspunsul său a amintit mai întâiu pe împăratul Wilhelm.

Grindină și rupturi de nori. Din comuna Secian, de lângă Vinga, ni-se scrie, că Sâmbăta trecută, în 23 Aprilie n. a cădut pe hotarul acelei comune o grindină grozavă, cum nici bătrîni de 80 de ani n'au mai pomenit. Stratul de grindină era gros de-o palmă. Sămănăturile de toamnă, grădinile de pomi și legumele au fost nimicite. Intre Timișoara și Lipova a urmat și o ruptură de nori, care a stricat traseul căii ferate, fiind întreruptă comunicația. Din *Tritiul de jos*, de pe Câmpia, se anunță, că și în acele părți a cădut o grindină grozavă.

Pentru distracția și instruirea meseriașilor noștri. Comitetul „Asociațiunii meseriașilor români“ din loc arangază mîne, Duminecă, în 19 Aprilie st. v. la 3 ore p. m. în localul Asociațiunii (strada Hirscher 19) a doua *convenire literară-musicală-declamațională*, la care se invită meseriașii noștri dimpreună cu familiile lor.

Octogenarul Dr. I. Turcan, deputat al „Reichsrath“-ului din Viena, serbeză Duminecă, în 1 Maiu n. a opt-decea aniversare a zilei sale natale. In Bucovina se fac pregătiri ca să se serbeze cu vrednicie această memorabilă a mult stimatului și iubitului octogenar.

Un grădinar care corespondză cu ministru. Un cas nostim de tot ne povestesc foile unguresc. Un anumit „nemeș“ unguresc și deputat dietal, din ceta mamelucilor guvernamentali, cu numele *Barcsay Domokos*, a scris nu de mult o scrisoare privată ministrului *Wlassics*. El ruga de protecție într'o afacere personală. Cum însă ministrul n'a fost aplicat a-i împlini rugarea, a pus pe un concipist de i-a răspuns lui *Barcsay*, și el numai a scris epistola. Primind *Barcsay* răspunsul ministrului, s'a infuriat grozav. Cum și cuteză ministrul să-i răspundă la o epistolă privată prin altul, lui care e „nemeș“ și deputat mameluc? A cugetat să-și răsbune. Iute și-a chemat în

casă grădinarul, l'a pus la masă și i-a dictat următorea scrisoare: „Stimate d-le ministru! Domnul meu, *Măria Sa Barcsay Domokos* de Kis Barcsa, te face atent prin mine, că de altă-dată să nu-i scri prin alții, când îi răspunzi la epistola lui privată. Am scris'o eu — Onuț *Vasilie*, grădinarul de casă al *Măriei Sale Barcsay Domokos*“. — Scrisoarea acesta apoi a adresat'o și trimis'o ministrului *Wlassics*. Foile ungurescî susțin, că ar fi și ajuns în mîna ministrului.

Aniversarea de 20 de ani a societății filarmonice din Brașov se va serba în 7 Maiu st. n. printr'un concert filarmonic, ce se va da de către societate în acea zi în noua casă de concerte, cu concursul binevoitor al cântereții de opere d-na *Daysy Kroner*, dirigent fiind d. *Anton Brandner*. Programa prea interesantă o vom publica în numărul de Lună.

Certificate pentru țilerii și muncitorii. In înțelesul unei ordinațiuni a ministeriului ung. de agricultură privitoare la intrarea în putere de drept a articolului II din legea despre regularea raporturilor între stăpîni și lucrători: Magistratul orașenesc din Brașov provocă pe toți țilerii și muncitorii să se prezente la despărțămîntul de meserii al Magistratului spre a-și procura certificatele.

Din Bocșa montană primiram mai acum două săptămîni o plîngere în cestiunea unor bani, ce se dîcea, că s'ar fi încassat dela Ruga bisericeii încă în 1892, fără ca încassatorul să-și fi făcut cuvenita dare de semă. In privința acesta primim însă acum un răspuns scris de 20 coriști în frunte cu d-nii *Roscoban*, *Spinean*, *Gruescu*, *Perian*, *Muntean*, *Renou*, *Dolorean* etc. Toți acești 20 coriști declară, că plîngerea amintită a fost neîntemeiată și că nu cunosc nici un motiv, care ar puté să deștepte bănueli în ce privește încassarile dela „*Rugă*“. — Românii din Bocșa vor face bine, decât vor înceta de-a se bănuși și acusa unii pe alții, căci unde între frați a intrat vrajba și neîncrederea, acolo nu mai pôte fi vorba de progres.

Colecțiune de danțuri și cîntece naționale. A apărut de curînd la Institutul de arte grafice *Carol Göbl* în Bucuresc, în edițiune populară, caetul I al prea frumoșei colecțiunii de danțuri și cîntece naționale de *T. Opreșcu*. El conține următorele cîntece arangiate pentru piano: 1. *O fată tîneră pe patul morții*, poesiă de *Bolintineanu*. 2. *Baba mea frumoasă nu e*, horă. 3. *Ca la Breaza*, danț național. 4. *Cuculețu*, cîntec popular. 5. *Cine bate la ferăstrău*, cîntec popular. De vîndare în Bucuresc la librăria *Stork & Müller*, calea *Victoriei 53*, și la librăria „*Cartea de aur*“ calea *Victoriei 65*. Prețul 1 Leu.

Cununiă. D-l *Ioan Jurca*, absolvent de teologie și învățător în *Lugoș*, se va cunună mîne, în 1 Maiu n., cu d-ra *Ecaterina Baban* din *Dragomirești*. — Să fă în ceas cu noroc!

Excursiune la Constantinopol. Ni-se spune, că se fac multe întrebări cu privire la excursiunea, ce se va face la 28 Maiu n. c. la Constantinopol. Ca răspuns la aceste întrebări ni-se comunică, că prețul unui bilet tour și retour dela Brașov la Constantinopol (cu trenul separat dela 28 Maiu n.), pe lângă locuință și proviziune în Constantinopol timp de 5 zile, costă cl. I fl. 117 și cl. II fl. 88. Prenumerări se primesc numai până la 15 Maiu st. n. în biroul orașenesc pentru bilete de drum de fier (jos în „*casa Sfatului*“).

Inmormîntarea învățătorului St. Dragomir din Satulung.

Săcele, 16 Aprilie v. 1898.

Domnule Redactor! După cum ați binevoit a lua notiță în Nrul 82 al foii Dv. Lun în 13 Apr. v. c. după ameați s'a făcut inmormîntarea mult regretatului nostru învățător *Ștefan Dragomir*. Cum-că toți l'am iubit și-l regretăm, s'a dovedit chiar și cu ocaziunea inmormîntării dînsului, la care a luat parte atâta lume din Săcele, ba și din alte părți, că abia mai încăpea în biserică. Serviciul inmormîntării l'au făcut mai mulți preoți săceleni împreună cu corul învățătorilor din aceste sate, în biserica SS. Arhanghelii din Satulung, al căreia învățător și parochian a fost reșosatul timp de 29 ani.

Cu ocaziunea acesta s'au ținut 3 vorbiri funebre, care de care mai interesantă. Cea dintăiu vorbire de care u tînerul și harnicul preot, D-l *R. Verzea*, a doua, directorul dela biserica Sf. Adormiri din Satulung, D-l *Domețiu Dogariu*, în numele corpului învățătoresc din Săcele, ér a treia în numele corpului învățătoresc din Brașov, a ținut'o D-l *I. Dariu*, învățător la aceste școle.

Din tustrele vorbirile reese, că reșosatul *Ștefan Dragomir* a fost: un părinte adevărat în familia sa; un învățător harnic care s'a împlinit chiamarea de dascăl cu conștientiositate, cu devotament și cu tragere de inimă pentru școla, la care a servit, și pentru neamul său preste tot și că el a fost tot-odată un membru devotat intereselor bisericeii și ale comunei Satulung; — de toți iubit, stimat și prețuit.

Invățătorul Șt. Dragomir făcea parte din pleiada acelor dascăli ai noștri mai înaintați, cari au rupt cu ați-buchile ruginite ale trecutului întunecat în cultura noastră și cari, povățuiți fiind de noușle principii ale pedagogiei moderne, au provocat

plit și de luptele dela Cahul și Roșcani. Scii acele fapte de vitejie fără sēmîn pe lume. Moldova era plină de un puhoi de dușmani. Un pumn de omen, negri de praful de pușcă. hlvavî de fōme, cu ochi scanteitori și buzele arse de sete băteau fără preget hōrdele dușmane. Nōptea întindeau pânzele corturilor ca nișce aripî, de prindeau apa înunicului să-și ude buzele; ér diua, āngeri ai morței, secerau, secerau la dușmani... Și când leul a cădut sub pumnalul trădătorului, la răcnetul său de morțe s'au năpustit cu toții să-l răsbune și au murit toți, până la unul... Și eu voi face din copiii mei răsbunători ca aceștia.

Mihai (gânditor): Răsbunători!

Dōmna: Armașe, armașe, ia sēma. N'am decât copiii mei pe lumea acesta. Scii morțea grozavă, chinuitor de încetă a tatălui lor. Ai spus însu-ți că te îndoiști de țera asta. Draceo, răspunde; trebuie ore să mi-i omōre fără nici un folos? Căci eu, — eu nu mai am nădejde.

Dracea: Eu, Dōmnă, nu-s nici cārturar, nici proroc; dér simt, — simt aici, — preved, cred că vom fi mântuiți.

Dōmna: Dér un copil!..

Dracea: Copii, voi veți face-o. Căci

pentru reinălțarea noastră vai! nesigură, diua e departe încă. Pregătirea pôte fi lungă; ér noi, noi cari vō vom fi luat pe genunchi ca să vă șoptim aceste vorbe de răsbunare și de reinălțare! când veți pleca, copiii, la luptă, pērul nostru, astădi sur, va fi cu totul alb și vō vom binecuvēnta cu brațele tremurătore.

Dōmna: Reinălțare, răsbunare, visări cu neputință!

Mihai (nerăbdător): Ascultă l, mamă, ascultă-l și nu roști vorbe, care-mi străpung sufletul ca... .

Dracea: Cu neputință? Nu. Căci decât acest norod vrē să-și șteargă trecutul de ură și de nebuniă, decât își îndreptă greșelile, își va relua locul în fața lumii mirate. Dér pentru ca tōte aceste să fiă te-meinice îi va trebui să se lupte încă, o luptă de care Europa se va cutremura: nu-i jug care să nu se pōtă scutura. Și pentru a ajunge la acest țel nu-i decât un mijloc: să unești pe toți în același gând, să inflăcărezi țera întregă la simțămîntul datoriei. Și atunci, când acesta se va fi îndeplinit, când toți vor merge, soldați supuși acelorași conducători, cu aceeași jertfire de sine, cu aceeași țintă, legați prin aceeași legătură de frăție, ho-

tărîți, liniștiți și tari, atunci, o! țera încercată, atunci cēsul va fi sunat. Și svirlind cătră ceruri strigătul tēu ucercitor, vei pute să-și reverseși ca un puhoi și să înfigi stindardul tēu sfânt pe vechile hotare ale moșiei strămoșesci.

Mihai (cu strigăt infundat, făcînd un pas) Mamă...

Dracea (Cu privirea extatică, urmându-și firul vorbei). Câte-odată imi pare că am un vis, o vedenie covîrșitoare. Se face o învăpăiere de raze, o lumină orbitōre, care se lasă încet și gonesce o besnă adēncă; și par'că milioane de mîni se ridică și scutură în vînt lanțurile sdrobite și din milioane de piepturi par'că ese un răcnet de libertate... Dér de-odată o străfulgerare trece prin tōte inimile romānesci. Căci el se arată, iel, sfântul, el, mântuitorul neamului. Invesmîntat în mantia regală, cu corōna pe cap, trece, dus năprasnic de fugarul său, trece, aducînd alinare, libertate, scăpare. Hōrdele cutropitorilor fug, reslețite, trāsните de fulgerile privirei lui de vultur. Ér în urmă i, steagul sfânt cu cerbul legendar se frămîntă voios la suflarea bōrei, care șueră nebunatic pe plaiurile romānesci, slobode. Și vedenia se tot suie, se tot înălță spre cerul

limpede, în faimă, în cinste, în strigătele de bucurie ale unui neam, în uimirea măreață a unei lumii.

Mihai (care în tot timpul vorbirii lui Dracea parea în prada unei lupte sufletesci, ingenunche exaltat): Mē iertă, mamă, de-ți pricinuesc vre-o durere nouă, dér nu, nu pot; eu rămân, căci datorita mea e aici. Se pōte duce pasērea să caute aiurea un liman de oihnă, căci simte că nimic n'ō leagă de țera acesta. Dér eu ași fi de două-ori fiu mișel, decât ași pleca: față cu tata, care dōrme inveninat și nerăsbunat, față cu țera, care sāngeră cerēnd ajutor dela toți... (cu lacrimi în voce). Iertă-mē și mē bine-cuvēnteză!..

Dōmna: Copil nemilos... (cedând) Ei bine, fie, rămân cu voi.

Mihai (aruncându-se în brațele ei): Mamă, mamă, îți mulțumesc!

Dōmna (stringēndu-l în brațe): Rēmānem și pun în ceruri tōtă nădejdea mea... Dōmne, ocrotește-mi copiii!

Dracea: Dōmne ocrotește țera!

(Cortina cade).

(„Opinia“)

un curent nou și puternic spre dezvoltare și au ridicat învățământul primar pe temelia acelor principii, pe cari se poate rezuma și continua cu siguranță și în viitor și cu deplin succes pentru binele și fericirea poporului nostru.

Regret, că nu am la îndemână toate trei vorbirile spre a vi-le pune la dispoziție, mă bucur, însă, că cel puțin d-l Dariu, la rugarea mea, mi a pus la dispoziție notițele, cari i-au servit ca substrat al vorbirii sale, căci adevărul spunând vorbirea d-lui Dariu a fost cu mult mai dezvoltată. Se vede, că dănsului îi dicită vorbirea nu atât precugetarea, ci mai mult momentul, când și unde vorbește. În casuri de acestea d-sa cetesce nu de pe hârtie, ci din ochii ascultătorilor.

Etă cuprinsul vorbirii D-lui Dariu:

Iubiți și Jalnici ascultători!

„Omul e o taină, viața lui e vis, Sufletelor blânde, cerul e deschis“.

„Da, o taină este omul, de noi nu destul de bine înțelesă, er viața lui „e vis ce-l amăgesce din ora când se naște și și până la mormânt și nu e fericire deplină pe pământ“. Atăta soim însă din descoperirea ziditorului, că sufletelor blânde, sufletelor curate și bune, cari și-au implinit cu sfințenie, cu devotament și cu iubire chemarea lor aici pe pământ, ceriul le e pururea deschis.

Da, iubite amice și neuitatele coleg al nostru, și despre tine credem neîndoios, că ceriul îți va fi deschis. Acastă credință a noastră o întemeiam pe însușirile și pe faptele tale din viață.

Ca tată, ca cap de familie, ai fost un model de cele mai frumoase și mai înalte virtuți ce trebuie să le aibă un adevărat părinte de familie; er prin nobilul tău simț de jertfă pentru ai casei tale ai întrecut pe mulți părinți, mai ales atunci, când din puțin a trebuit să faci mult, ca să-i mulțămesci pe toți ai tăi. Mai aveai încă mult de făcut în casa ta, der glasul arhanghelului a sunat și Domnul aș în casa lui te a jehemat, er cei rămași ai tăi aici tot sub a lui blândă și înțeleptă ocrotire și îngrijire vor fi, că el nu părăsesce pe nimeni, care crede în el și cere ajutorul dănsului. Unde e necasul și primejdia mai mare, acolo ajutorul lui e mai aproape și mai grabnic.

Ei, der tu, iubit prietini și coleg, ai avut două familii. A doua familie a ta era școlă. În această familie mare, timp de 35 ani ai fost părinte a mii de mlădițe tinere ale nămului; ba mai mult, ai fost un adevărat apostol, care și-a nutrit și adăpat pe micii tăi credincioși cu laptele credinței și al învățătorei, povățuindu-i spre virtute, spre fapte bune, cu devotament, cu iubire și cu adevărat simț de jertfă pentru legea ta și pentru nămul tău.

Tot asemenea cu colegii tăi de muncă în acest interval ai trăit în cea mai bună

armonie și colegialitate lucrând cu ei pe întrecute în agrul înțelinit al culturii poporului românesc. Căci ce era școlă română, triști ascultători, și numai pe la 1858, pe când și-a început răposatul cariera de dascăl, decât un agru prea puțin lucrat; numai ici coala brăzdat de câte un vrednic plugar al luminii. Cu dănsul împreună o mulțime de plugari vrednici au brăzdat acel ogor înțelinit, și aș câmpul nămului nostru e plin de arători și de sămănători. Dă Dămine rodă bună!

Și acum erăși mă întorc către tine!

Ca bărbat în societate ai fost totdeauna om de pace, om de liniște, om de ordine și de bună înțelegere, er în daravările dănilice cu omenii ai obținut totdeauna titlul de om de omenie, om de onoare, prin ce și-ai câștigat stăma și respectul, de care ai fost totdeauna vrednic.

Er celor ce au cerut dela tine binevoitorul tău concurs totdeauna ai fost gata a-l da și l'ai dat, fără preget cu cuvântul și cu fapta, după cum se cuvine unui adevărat creștin.

Pe de altă parte suferințele ce ai avut să le înduri în decursul acestei vieți și în deosebi pe cele mai grele, cari și-au pus în urmă și capet vieții, le-ai suferit cu resignațiune și cu adevărată tărie de martir, având neclătită credința în Dumnezeu, ale cărui porunci totdeauna cu sfințenie le-ai păzit.

Tote aceste însușiri nobile și tote aceste fapte frumoase ne îndreptătesc a crede neîndoios, că porțile cerului și sunt deschise și că aș în casa Domnului vei fi primit și mângăiat.

Er noi, cei rămași aci în valurile suferinței acestei lumi deșarte, ne uităm după tine uimiți și intristați jăindu te cu toții: Familia te jălesce pentru că a pierdut în tine pe capul ei ocrotitor, mângăitor și ajutor în tote;

Tinerimea și școlă pe un adevărat mentor și povățuitor spre lumină și virtute; Noi, colegii tăi, am pierdut un credincios și devotat tot de muncă în grăuna noastră misiune ce o avem aici pe pământ; un soldat pururea la postul său în lupta cea grea a acestei vieți; Prietini și cunoscuții am pierdut un amic sincer; biserica a pierdut pe un fiu credincios al ei; er societatea noastră peste tot un bărbat harnic și devotat binelui comun.

Etă pentru-ce te jelim cu toții! Etă pentru-ce și corpul învățătorec din Brașov s'a aflat îndemnat a depune în amintirea ta o modestă coronă eternă în fondul elevilor sêraci dela școlile centrale române din Brașov, ca semn de iubire, stimă și recunoștință către tine și ca stelută blândă lăcătore în coróna de lauri cu care încoronăză vrednicia pe omenii ca și tine.

Tocmai când natura redeșteptă pe tote ființele sale din partea acăsta de pământ, ademenindu-le cu o nouă viață, toc-

mai atunci dă, părintele cel ceresc te chiamă și pe tine, iubit amic și coleg, la o nouă viață, nu însă trecătoare și plină de suferințe ca cea de aici, ci vecnică; unde nu e nici durere, nici intristare, ci viață fără de sfârșit.

Și acum a sosit vremea, ca să ne despărțim de tine, der nu pentru mult timp; până atunci însă îți dăcem cu toții:

Du-te 'n pace suflet blând!

La revedere 'n ceriul sfânt!

Pământul ne despărțesce;

Ceriul erăși ne unesce!“

În modul acesta s'a sêvârșit petrecerea la mormânt a mult regretatului și iubitului nostru învățator St. Dragomir. Dorese, ca urmașii dănsului cu aceeași dragoste și cu același zel să lucreze în ogorul culturii nămului nostru românesc, er amintirea răposatului în veci să fiă neuitată între noi.

Un Săcelean.

Producțiuni și petreceri.

Brașov, 18 Aprilie v. 1898.

(Mulțămită publică.)

Producțiunea dată a doua și de Pasci de societatea Sodalilor Români „Lumina“ a fost foarte cercetată de public, având un rezultat moral foarte bun. Er rezultatul material a fost următorul: 49 fl. 90 cr. profit curat, din care au încurs ca suprasolviri 12 fl. 60 cr. dela următorii Domni:

Ioan Seniuce 2 fl., Bran de Lemeni 2 fl., Ars. Vlaicu 2 fl., G. Chelariu 1 fl., Tim. Popovici 1 fl., St. Stinghe 80 cr., D. Furnică 80 cr., D. Platoș 60 cr., Dr. I. Morariu 80 cr., Pomp. Dan 40 cr. V. Petri 40 cr., G. Sibian 30 cr., G. Vlaicu 30 cr., N. N. 20 cr.

Venitul acesta este destinat pentru îmbunătățirea bibliotecii societății.

Din ședința comitetului din 16 Aprilie 1898.

Ars. Vlaicu m. p.

președinte.

G. Saftu,

secretar.

Producțiunea de mai sus a societății sodalilor români a constat din cântări, declamațiuni și teatru. Corul sodalilor condus de d-l T. Popovici a executat frumos „Dorinștreimăului“ de A. Flechtenmacher și „Fôie verde de trifoi“ cântec popular de T. Popovici. Cu deosebire cea din urmă a fost viu aplaudată și repetată dimpreună cu un alt cântec popular afară de program. S'au declamat apoi trei anecdote de Th. Speranță, cari au stîrnit mult ris. Anume d-l I. Țiței a declamat „Finul Toader“, d-l G. Gal „Jidani la bătălie“ și d-l L. Savu, „Țiganul și Sfinții“. Cu deosebire d-l L. Savu s'a arătat foarte măiestru în interpretarea Țiganului.

În comedia într'un act de Th. Speranță „Pe neșteptate“ au jucat cu multă vervă d-șorele: Elena Bratu, Maria Roncea,

Susana Pestrea și Paraschiva Sulică, er dintre bărbați a eselat D-l Vas. Oprea în rolul lui Popovici. Mult haz a produs în fine și ultimul punct al programului: „Arvinte și Pepelea“ comedie de V. Alexandri. D-l Nicolae Ardelean în rolul bătrânului Arvinte a fost la înălțime, er rolul lui Pepelea a fost bine studiat de d-l Gheorghe Stinghe. Au fost, înafară de program, și unele cântări, cari însă pentru cuprinsul lor nepotrvit mai bine era, decât rămăneau necântate.

Cuciulata, 27 Aprilie n. 1897.

Cu bucuria vin să raportez ceva despre producțiunea „teatrală-declamatorică“, ce s'a dat în comuna Cuciulata, având următorul program:

1) „Numai una“, poesie lirică de G. Coșbuc, declamată de d-l G. Bica, care a avut un succes destul de frumos. 2) „Legenda priveghitôrei“, de P. Dulfu, declamată de d-l M. Flitêr. Acăsta a impresionat foarte mult publicul, fiind predată cu multă dibăciă. Declamatorul a fost foarte aplaudat. 3) „Declarație de amor“, dialog de Vulcan, acesta încă a fost mulțămitor. 4) „Țiganul la miere“, anecdotă comică, de Speranță, a fost bine recitată; partea ei comică, plăcută foarte mult. 5) „Pafnutie“, călugărul pățimaș dela mănăstirea Putna. Acest monolog a produs mult haz, fiind și predat excelent, imitându-se cu mult succes călugărul pățimaș.

A urmat apoi „Vecinătatea periculoasă“, piesă teatrală, care a fost foarte bine predată din partea tuturor diletanților, cu deosebire gentila d-șoră E. Comanici în rolul Safticeii a fost de admirat prin jucarea rolului ei; nu mai puțin bine și-a jucat rolul d-na M. Pop în rolul Zamferei.

Interesant a fost apoi rolul lui Petesciu în persoana lui P. Boeriu, care prin apucăturile lui comice a produs mult efect.

Peste tot, producțiunea a fost pentru publicul ascultător o dovadă, că diletanții posed un talent pentru astfel de lucruri. Numai bucura ne putem noi Români, având astfel de distracții folositoare și nu putem destul mulțămii celor, cari au dat succursul acestei petreceri.

După producțiunea a urmat joc. Enthusiasmați s'au avântat o drôie de tineri și tinere la o horă mândră și frumoasă, după care petrecerea s'a continuat până în dorul de și în cea mai frumoasă animație.

Un participant.

Literatură.

D-l N. Stefu, învățator al Aradului, face cunoscut, că la rugarea mai multor colegi și prietini de nou a lucrat liturgia sa pentru cor mixt pe 4 voci. La finea liturgiei va adauge: „Invierea Ta Cristosă“, mai multe irmose și pricesne,

Popa văduv și popa neînsurat.

Legea noastră cea românească e o lege bună și sfântă, are rugăciuni frumoase, are posturi pentru pocăință, are sărbători pentru veselie, are slujbă cu cântări evlavioase, cari înalță pe om, îl ridică cu mintea la Dumnezeu. Der cu tote astea așăm adese-orî pe popor dîcînd: „Decă legea noastră e sfântă, atunci de ce e așa aspră față cu preoții? De ce-i lasă să se popescă neînsurați, că popa neînsurat e numai de vorbe între omeni și de păcate înainte lui Dumnezeu?“

Apoi erăși mai așăm poporul dîcînd:

Decă vlădica-i vlădică, de ce lasă pe preoți să se însore? Ori, de-i lasă să se însore și se întemplă de rămân văduvi, atunci de ce nu-i lasă să se însore a doua-oră, ori să nu-i fi lăsat nici de întâiu?

Sciutorii legilor și a scripturilor, fariseii și cărturarii, știu întotdeauna ce să răspundă la astfel de între-

bări. Ei dă cum știu ei, er eu voi spune ce știu eu:

Cunosceam pe popa Ilie Pleșu; îl cunosceam din copilărie, că odată învățasem la școlă. El, după ce gătă învățăturile preoției, se însură cu fata popii celui bătrân din Găunosa, cu Rafila. Și trăi cu ea vre-o 14 ani și avură opt copii în acești 14 ani, der cu al 9-lea copil preutésa își puse capul și el rămase văduv cu atăta spuză de copil. Ce era să facă? Parochia-i era mare, el om numai ca de 38 de ani, avere își strinsese în cei 14 ani, cât îi trăi preutésa, om stringător și cruțător era, der acum ce să facă singur cu drôia lui de copii?

Îndemnat de unii și alții, der mai tare împins de lipsă, se hotărîse popa Ilie Pleșu să-și iee o găzdoia, care să porțe grije de casă, să facă de mâncare la copii și la lucrători, să fiă cum am dăce o soție în necasurile lui și nu-i fû greu a căpăta o așa găzdoe, că lumea-i plină de omeni. Se afla în satul vecin o nevastă văduvă ca de 30 de

ani, harnică și frumoasă, Saveta. Pe aceea o luă popa Ilie Pleșu de găzdoe.

Lumea ca lumea, prinse a vorbi: Ore părintele n'a aflat o muere mai în vârstă, mai aședată, mai cucernică, mai milosă cu copiii, mai cu puține petele și gătele? Der în față nimeni nu i-o spunea. Și el era mângăiat, că casa nu-i rămănea numai cu copiii, că este cine-i spăla și cine le face de mâncare; era mângăiat, că află și el odăița caldă și tote în bună rânduială.

Der de, era om și Sfinția Sa ca toți omenii. Incetul cu 'ncetul uită mai de tot de preutésa, der cu cât părintele Ilie Pleșu simția mai puțin lipsa preutesei, cu atăta o simțiră mai amar copiii lui. Ei nu mai erau cei durduii de-odată, nu cei spălați și pieptenați, nu cei îmbrăcați și grijiți, ci erau copiii nimănui, că

Copilul fără mamă

Nu-i băgat nici într'o sémă,

Și fata fără de mamă

Flóre-i bătută de brumă.

Din toți copiii popii Ilie Pleșu, mai tare simția lipsa mamei fetița cea mai mare, Anița, care era de vre-o 12 ani, și care umbra ca prin pământ vedînd ce nu ar fi dorit să vadă nici când. O durea inima când vedea pe găzdoie hainele cele scumpe ale mamei sale și nu odată dăcea plângînd către găzdoia: mătușe, cum te rabdă inima de stricî ștergere de acestea frumoase și alte hăineturi, folosîndu-le în tote dăile, că mama numai la sărbători mari le folosia? Er găzdoia o înfruntă cu vorbe proște odată, de două-orî, er când fû a treia-oră o bătă cu mătura, ba încă o spuse și popii, bocîndu-se, că: uite, părinte, eu nu mai pot sta aici, că mătă asta de Aniță mă spioneză și se cêrtă cu mine ca și cu o servitôre; să scii, că eu plec dela d-ta!

Aușind popa Ilie Pleșu amenințarea și temîndu-se, că tocmai așa va fi, luă și el pe Anița la cêrtă și în urmă la bătae.

Vedînd copiii tractarea, de care aveau parte, plîngeau pe ascuns și

imnele funebrele și mai multe cântece poporale, parte originale parte după alți autori. Tipărirea se va face în Lipsca. Prețul unui exemplar va fi 3 fl. Liturgia va fi întocmită astfel, ca să se pōtă cânta și numai pe 2 voci: sopran și alt; sēu pe voci de copii, avēnd a 3-a voce sē cânte notele basului, cari nu sunt scrise tare jos; ori pe 3 voci: sopran-alt cu bas, ori cu tenor. Va sē dīcā: liturgia va fi astfel lucrată, ca sē se pōtă cânta cu câte voci sunt la dispoziție, fără a se observa vre-un defect. Compoziția, dīce d-l Stefu, e simplă, dēr frumōsă și ușorā, și o pōte esecuta cu succes deplin și cel mai nou cor. Dela numărul abonenților va depinde, ca liturgia sē aparā cāt mai curēnd, și sē fiă provēdūtă cu adause cāt de multe; precum și sē fiă tipārite și vocile separat. Doritorii sunt rugați a-l avisa fără întârziere, pe o carte postală, dēcā voesc a prenumera liturgia și în câte esemplare fiind-cā nu se vor tipāri mai multe, decāt câte vor fi dinainte abonate.

UN VIS.

De Radu D. Rosetti.

Când în Veneția superbă
Un Doge nou se alegea,
Alesul, un inel de aur
In unda mării asvirlea.

Jura oă va iubi-o vecinic;
Iar sinu 'nșelătorei mari,
Sălta spre dulcele ei mire,
Ducēndu-i faimă'n depārtāri.

Dēr viața nōstrā-i trecētoare...
Odată Dogele murea,
Și marea pururea aceeași,
C'un alt stāpān se logodea.

Visam, cā m'alesesem Doge...
Și'n haine scumpe îmbrăcat,
C'un gest solemn, din *Bucentaur*,
Inelū'n mare-am aruncat.

Era inelul de logodnā,
Pe care mi-l'a dat 'napoi
Iubita mea, în dīua 'n care
S'a pus o stavilā 'ntre noi.

Sfânt martor al iubirei mele,
Frumos, neprețuit inel,
Acum cu altā 'nșelătore
Mē logodeam din nou, prin el.

„Ți-l dau, logodnică iubită,
Strigăiū nebun, într'un avēnt,
Ți-l dau, ca sē mē leg cu tine
Cāt vom trăi — pān'la mormēnt“.

Ēr marea se mișcā spamōsā,
In valuri mari, cāt munții 'nalți,
Mugind: „Eu sunt nemuritorē,
Tu vei peri ca și ceilalți!“

Plecai c'o tristă presimțire...
Cārmii spre marele Canal —
Sdrobit, cādūi plāngēnd pe scara
Mărețului Palat Ducal.

Părea, cā rămāsesem singur...
Vedeam dōr munți de apă 'nalți,
Mugind din val în val ecoul;
„Ca și ceilalți!... Ca și ceilalți!“

De-odată un talaz aruncā
Pe trēpta scārei un inel:
M'aplec, mē uit la el cu grōzā —
Și mē deștept... într'un hotel.

Purtam în deget tot inelul
Pe care mi-l'a dat 'napoi
Iubita mea, în dīua 'n care
S'a pus o stavilā 'ntre noi.

Sfânt martor al iubirei mele,
Simbol odată pingārit,
De visul ar fi fost aevea,
Nici marea nu te-ar fi primit!

Constanța, 1898. („Epoca“.)

ULTIME SCIRI.

Madrid, 30 Aprilie. Escadra americană a plecat la Manila (insulele Filipine) și va sosi acolo mâne, dēcā nu o va ataca pe mare escadra spaniolă.

Madrid, 30 Aprilie. Consulul engles din Havanna a dat de scire, cā Americanii n'au de gând sē bombardeze acest oraș.

S'a făcut multă vorbă, cā deputații sași din dietă, cari au eșit din partida guvernului, ar avē de gând sē formeze un club deosebit, ba chiar un club al naționalităților. „Sieb. D. Tagblatt“, organul săsesc din Sibiu, spune însă, cā deputații sași nici nu s'au gândit la așa ceva și cā tōte sunt numai nāscociri ale foilor unguresci.

ECONOMIA.

Ceva despre creșterea vitelor.

Vitel., cari se cresc astādī în Europa, se pot împārți în patru

grupe mai mari, și anume: vitele primitive de munte, vitele dela șes cu cōrnele mari și fruntea mai lată, vitele cu cōrnele scurte și trupul mai gros și vitele cu capul mai scurt. Acestea patru grupe principale se mai impart în alte grupe laterale, al căror număr trece peste 80.

La noi cea mai însemnată și mai lătită rassă de vite este cea ungurescā, cu cōrnele și trupul mare și bine dezvoltat, după care urmēzā rassa roșiā-tārcatā de Pinzgau și în fine rassa de munte primitivă cu cōrnele și trupul mai puțin dezvoltate. Afară de acestea se mai fac încercări pe unele locuri cu creșterea rassei olandeze, de Bern, Simmenthal ș. a.

Dēcā atât taurul, cāt și vaca sunt din prāsila propriā, înrudite, se desvōltā în viței mai multe defecte și bōle, ca și la omenii căsătoriti prin înrudire; de aceea trebuie îngrijit, ca creșterea vitelor sē nu degenereze în prāsila propriā.

Dēcā un econom singur sēu o comună intrēgā voesc sē-și îmbunătățescā soiul vitelor, atunci își procurā taur din altā prāsilā sēu chiar de altā rassă, care sē intrunescā tōte însușirile corporale, cari ar dori sē le aibā viței proveniți dela aceia.

La creșterea vitelor lucrul principal este alegerea vitelor de prāsila: tauri și vaci, pentru-cā dela modul cum se face acēta alegere, atērnā tot-dēuna și rezultatul creșterei. Cu deosebire la alegerea taurilor trebuie sē se bage bine de sēmă, deōrece într'un an ei dau nascere la mai multī viței, pe când o vacă și dēcā nu întrunesc tōte condițiunile creșterei, nu dā nascere într'un an mai mult ca la un vițel.

Pentru un taur se socotesc de regulă câte 60—80 de vaci. Dēcā taurul umblā cu vacile în câmp, atunci acestea îl cautā ele de sine, când le vine periodul de genire, ēr dēcā taurul se ține și preste varā în grajd, atunci vacile trebuie duse acolo pentru sārire. Periodul de genire ține la vaci câte două dīle. La cas, când voim sē silim vaca la genire, atunci îi dām în decurs de câte-va dīle ovēs amestecat cu sēmēntă de cânepă. Timpul cel mai potrivit pentru gonit este primāvēra.

O vacă pōrtā pānā la fētare 9 luni sēu 270 de dīle. În timpul acesta trebuie îngrijitā mai bine cu nutrețul, adāpatul, așternutul ș. a. ca sē nu lapede vițelul. După fētare vițelul se pune la vacă ca sē-l lingā, apoi se plēcā la supt. Laptele, care

vine îndatā după fētare, se chiamā corastrā. Acēsta e de mare însemnatate pentru vițelul nou nāscut, deōre-ce îi curățā mațele de materiile rēșinoșe din ele. Corasta e fōrte sārātā și ține mai cāte-o sēptēmānā, dēr nu e de colōrea, ce o are la început. Numai cu lapte trāescē vițelul cāte-o lună, apoi începe a se hrāni și cu nutrimente mai tari.

Pānā când vițelul e mic și se nutrește numai cu lapte, i se lasā din tōte țitele ca sē-l sugā el, ēr după ce începe a mānca și altele i se lasā mai puțin lapte, numai din cāte două țite. Suptul vițelilor la vaci se pōte face sēu înainte sēu după muls. Cel mai bun metod este a lāsa viței sē sugā după ce economā și-a muls partea ei de lapte, deōrece atunci și întārcatul merge mai ușor, ba chiar și vacile se pot deda mai curēnd ca sē dea lapte și fără vițel.

Vițelul se lasā la supt atātea luni, cātī ani îi trebuie pentru creșterea și dezvoltarea corpului sēu, adēcā 3—4 luni. Întārcatul trebuie sē se facā pe încetul, când adēcā se lasā numai odatā pe dī la supt, după aceea se lasā la două dīle odatā, pānā când își uitā cu totul de mamāsa și de laptē.

Dupā lapte, cel mai bun nutreț pentru viței micī, când încep a mānca, este fēnul cel vechiu și otava, de lângā cari sē nu lipsescā nici v sul cu apă curatā. Afară de aceasta i se mai pōte da și fāinā de cucuruz amestecatā cu puținā sare și ovēs. A da vițelilor tineri numai verdețuri: trifoiū, luțernā, māzāriche, cucuruz ș. a. nu este recomandabil, deōrece fac pāntece, care îi apasā la pāmēnt și unii se încovōie apoi de spinare. Spinarea la un vițel, sēu fiā și vitā mare, trebuie sē fiā drēptā (ōblā). Spinarea încovoiatā sēustrimbā aratā, cā vita nu s'a împārțāit de o creșcere cōrēspundētore, când a fost tinerā.

Vitele trebuie nutrite pe timpul când sunt în grajd de câte trei-ori pe dī. Când se nutrește, trebuie sē li-se dea atāta nutreț, pānā ce se sātūrā deplin. După ce s'au sāturat se dau la apă, apoi când lucrām cu ele mai trebuie lāsate cāte-o orā ca sē pōtā rumega. De mare însemnatate pentru creșterea vitelor sunt și grajdurile, cari trebuie sē fiā curate, largi și luminōșe, apoi așternutul și curățitul.

I. G.

se rugau la Dumnezeu, sē-i scape de necaz. Și-i scāpā pe cei mai mārșori, cā de-odată cu tōmna îi duse popa la școlā departe, de unde un an de dīle nu aveau sē mai vinā, ēr cei mai micī rēmāserā plāngēnd sub jōrda gāzdōei.

Nu voi mai însira miseriile bietelor copii, cari tōte erau cunoscutē satului întreg și satelor învecinate și pe cari numai unul singur nu le vedea, și acel era popa Ilie Pleșu.

*

Dēr nu mai puțin intrat în vorbe este preotul neinsurat (celibe). Sē vē spun și în privința acēsta un cas:

Popa *Onufrie Frumezu* era fecior de protopop. Tatāl sēu murise când era el cleric în anul întâi. Māmāsa rēmase cu trei feciori și cu trei tete, din cari cel mai mare era Onufrie. Ea era o muere domnōsā și fālōsā, din „ōmenī mari“, cāci dōrā tatā-so fusese nu sciu ce diregētor mare de Joi pānā mai apoi. Apoi în acel scurt timp prinsese atāta

fum, cāt ar fi fost de ajuns pe dece ani la tōte șuncile și slānioile din Ardeal. Fiind acum vēduvā și tot înfumatā, dēr calicā și lipitā pāmēntului, se gândi și rēsgāndi, ce are de-a face? Scia ea bine, cā un an nu o scōte nimeni din casā și din iceljiā, dēr scia și aceea, cā un curēnd trece, și atunci ce s'a face ea cu copii ei cei șese? Decī făcū o rugare la vlādicie, ca pe copilul ei Onufrie sē-l lase a termina în timp de un an și a-l pune popā în locul tātāne-sēu.

Și vlādicia, fiindu-i milā de protopopēsa vēduvā și de familia ei, s'a învoit, și la anul Onufrie era cleric absolut. Vorba era numai sē se însōre și popescā. Dēr harnica de māmāsa, gāndindu-se, cā dēcā Onufrie se însōrā, va avē și el copii și decī vor fi aștrīnși a trăi mai pe subțirelul, nu cu așa îmbelșugare, ca dēcā va rămānē celibe, il înduplicā sē se sfīntescā neinsurat. Și el ascultā, se jertfi pentru mamā, frați, și surori, rēmase popā neinsurat. Și pēcat fū, cā rēmase neinsurat, cā era vrednic de a ferici o fatā, de-a

funda o familiā cinstitā, de-a gusta bunurile familiare; cā era fecior frumos, isteț, cāntāreț și jucātor de sē-i mai cauți pāreche, era — cum dīce Românul — și de rugā și de fugā.

Dēr rēmase neinsurat, celibe, și se nefericī pe sine și trase în nefericire și pe alții. Lucrul se întēmplā așa:

În satul Hurducata, cā acolo tusesē tatā-s'o preot și acolo se preoți și el, — în satul Hurducata erau numai Romāni și vre-o trei familii streine, ađi Unguri, dēr la venirea lor în Hurducata Dumnezeu mai soie ce au fost: Jidani, Armeni, Greci ori dōrā Tātari, destul, cā ađi erau Unguri și domni. La venirea lor aci erau pōte sōraci, dēr fiind multā vreme arendatori la bunurile boeresci, apoi liferanți de fēn și ovēs la caii erariului din orașul vecin, ađi aveau ceva stare, cāte-o moșiorā și case bune. Drept e și aceea, cā mai tot avutul lor era întabulat pe la cele bance pentru datorii, dēr lumea nu mai scia, le dīceau „dom-

nule“ și domnesce și āmbiau îmbrăcați.

Aceste familii traserā și ademenirā și pe tinerul și neespertul preot Onufrie în cercul lor. Și el fū lesne de ademenit, mai vērtos, cā și māmāsa trāia bine cu acele familii, se căutau și ospētau împrumutat. Veđi bine, la astfel de întēlniri se vorbea numai unguresce, ēr unguresce scia atāt dōmna protopopēsā, cāt și părintele Onufrie și frații și surorile lui, cari avurā parte de o creșcere ungurescā. Cocōnele povestiau, ēr domni jucau cărți și se ospētau toți și se veseliau, odatā la unul, odatā la altul, dēr în fiā-care sēptēmānā era baremī o voiā bună.

Hei! dēr voia bună se ține cu cheltueli, cā trebuie beuturi și māncări alese, trebuie haine la modā, ca sē te pōți presenta, trebuie multe de tōte, ca sē pōți primi. Speculanților streini încō le venea greu a ținē continuā voiā bună, cā nici lor nu le veneau chiar pe vale māncările și beuturile cele scumpe și multe, dēr ei se sciau ajuta; cā jucānd cărți,

POSTA REDACȚIUNEL.

D-lui I. Răchitan, Vucova. Fôia lunară populară, cu ilustrațiuni, este „Revista literară” redactată de d-l Ioan Pop Reteganul. Apare în ediția de lux, care costă 6 fl. la an, și ediția populară, care costă 3 fl. la an. Prețul abonamentului este a se trimite editorului Ioan Baciu, preot în Șoimuș (p. u. Nagy-Sajo).

D-lui „Unul în numele mai multora”, Ohaba sârbescă. Astfel de lucruri nu se pot publica, mai ales că multe din acușățiunile D-vostră sunt trase de pâr. Mulțămii-vă cu sentința forurilor bisericești.

Loteria a doua de clasă ung. După planul oficial al loteriei tragerea clasei I va avea loc la 11 și 12 Mai. Atragem atențiunea asupra anuciului domnilor A. Török & Cie. în Budapesta. Noroc deosebit a avut de înregistrat firma acésta la prima loterie de clasă reg. ung. din urmă, de ôre-ce a plătit norocoșilor câștigători circa trei părți din un milion corône. Prețul losurilor au rămas tot acela, ca și la loteria I de clase, asemenea și câștigurile. Un los orig. întreg pentru clasa I. 6 fl., o jumătate 3 fl., a patra parte 1 fl. 50 cr., a opta parte 75 cr. Cine vrea să și cerce norocul să se adreseze la firma A. Török & Cie în Budapesta, colectori principali.

Căalendarul săptămânii.

APRILIE. are 30 zile. PRIER.

Zilele	Călend. Iul. v.	Călend. Gregor.
Dum.	19 † C. Ioan în Peșt.	1 Mai. Filip,
Luni	20 C. Teodor Tridin.	2 Atanasi
Marti	21 S. m. Ioan Teod.	3 Aflarea sf. †
Mier.	22 C. p. Teod. Sic.	4 Florian
Joi	23 † Sf. m. George	5 Piu V., Goth.
Vin.	24 S. Sava și Elisab.	6 Ioan d. Herm.
Sâmb.	25 † S. ap. Marcu	7 Sanislav

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 29 Aprilie st. n. 1898.

Măsura său greutatea	Calitatea.	Valuta austr.	
		fl.	cr.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	11	—
„	Grâu mijlociu	10	50
„	Grâu mai slab	10	—
„	Grâu mestecat	6	50
„	Săcară frumôsă	6	30
„	Săcară mijlocie	5	60
„	Orz frumos	5	60
„	Orz mijlociu	4	90
„	Ovăș frumos	3	20
„	Ovăș mijlociu	3	10
„	Cucuruz	4	60
„	Mălaiu	4	80
„	Mazăre	10	—
„	Lințe	13	—
„	Fasole	6	40
„	Sămēntă de in	8	50
„	Sămēntă de oănepă	5	50
„	Cartofi	2	—
„	Măzărîche	—	—
1 kilă	Carne de vită	—	48
„	Carne de porc	—	56
„	Carne de berbec	—	—
100 kil.	Său de vită prospēt	17	—
„	Său de vită topit	24	—

Bursa de București.

din 27 Aprilie n. 1898.

Valori.	Do- bândă.	Scad. cup.	Cu banî gata.
Rentă română perpetuă 1875	5 1/2%	APR.-OCT.	99 1/2
Rentă amortisabilă	5 1/2%	„	97 7/8
„ (Impr. 1892)	5 1/2%	IAN.-IUL.	100 1/2
„ din 1893	5 1/2%	„	100 1/2
„ 1894 int. 6 mil.	5 1/2%	APR.-OCT.	93 1/4
„ (Impr. de 32 1/2 mil.)	4 1/2%	IAN.-IULIE	89 3/4
„ (Impr. de 50 mil.)	4 1/2%	„	92
„ (Imp. de 274 m. 1890)	4 1/2%	„	92
„ (Imp. de 45 m. 1891)	4 1/2%	„	92
„ (Im. de 120 mil. 1894)	4 1/2%	„	92
„ (Im. de 90 mil. 1896)	4 1/2%	„	92
Oblig. de Stat (Conv. rurale)	10	Mai.-Nov.	102 3/8
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 80%	10	„	10
Oblig. comunei București 1883	5 1/2%	IAN.-IUL.	99 1/2
„ din 1884	5 1/2%	Mai.-Nov.	—
„ din 1888	5 1/2%	IAN.-DEC.	—
„ din 1890	5 1/2%	Mai.-Nov.	101
Scrisuri fonciare rurale	5 1/2%	IAN.-IULIE	98
„ urbane București	6 1/2%	„	97 3/8
„ „ „ Iași	5 1/2%	„	95 1/2
„ „ „ „	5 1/2%	„	89 1/2
Oblig. Soc. de basalt artificial	6 1/2%	„	—
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v.	—
Banca Națion. ult. div. 86.—	500	intr. v.	2150
Banca agricolă	500	150 v.	303
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	intr. v.	447
Naționala de asig. ult. div. 43 lei	200	„	536
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	„	380
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	„	105
Soc. Rom. de Hârtie ult. —	100	„	108
„ Patria” Soc. de asig. ult. d. 4 lei	100	„	—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	„	—
„ 2 em. u. d. 0	100	„	—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	100	„	—
„ Bistrița” soc. p. f. hârtii 30 „	100	„	—
Societ. p. const. de Tramways	25	„	—
20 franci aur	—	„	—

S C O M P T U R I :

Banca naț. a Rom.	5 1/2%	Paris	2 1/2%
Avansuri pe efecte	6 1/2%	Petersburg	4 1/2%
Casa de Depuneri	5 1/2%	Berlin	3 1/2%
Londra	4 1/2%	Belgia	3 1/2%
Viena	4.—	Elveția	4 1/2%

Cursul losurilor private

din 27 Aprilie 1898.

	Naup.	Vind.
Basilica	6 60	7 10
Credit	205.—	206.—
Clary 40 fl. m. c.	65.—	65.50
Navig. pe Dunăre	170.—	174.—
Innsbruck	29.75	30.75
Krakau	27.—	27.75
Laibach	22.75	23.50
Buda	67.70	63.30
Paffy	66.25	67.25
Crucea roșie austr.	20.25	20.75
„ do ungh.	10.40	11.—
„ do ital.	12.—	12.50
Rudolf	27.—	27.—
Salm	83.25	84.—
Salzburg	28.25	29.25
St. Genois	79.50	80.50
Stanislau	50.—	54.—
Trietine 4 1/2% 100 m. c.	162.—	—
„ do 4 1/2% 50	73.—	76.—
Waldstein	59.—	62.—
„ do de 10 franci	—	—
Banca h. ungh. 4%	122.20	133.—

Cursul pieței Brașov

Din 30 Aprilie 1898.

Bancnota rom. Cump.	9.52	Vënd.	9.54
Argint român. Cump.	9.47	Vënd.	9.49
Napoleond'ori. Cump.	9.54	Vënd.	9.56
Galbeni Cump.	5.62	Vënd.	5.65
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	128
Mărci gemans Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesci Cump.	10.70	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	101.—	Vënd.	102

Cursul la bursa din Viena.

Din 29 Aprilie 1898.

Renta ung. de aur 4%	120.60
Renta de corône ung. 4%	99.15
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	119.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.10
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.30
Bonuri rurale ungare 4%	97.35
Bonuri rurale croate-slavone	97.70
Imprum. ung. cu premii	160.50
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	139.40
Renta de argint austr.	101.85
Renta de hârtie austr.	101.75
Renta de aur austr.	121.55
Losuri din 1860	143.—
Acții de-ale Băncei austro-ungar.	913.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	367.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	353.75
Napoleondori	9.55 1/2
Mărci imperiale germane	58.84 1/2
London vista	120.75
Paris vista	97.70
Rente de corône austr. 4%	101.55
Note italiene.	44.95

Tergul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 26 Aprilie de 33,601 capete, la 27 Aprilie au intrat 750 capete și au eșit 216 capete rămânând la 28 Aprilie un număr de 34,135 capete.

Se notéză marfa: unghuréscă veche grea dela 57.— cr. până la 58.— cr. marfa unghuréscă tinăra grea dela 61.— cr. până la 62.— cr. de mijloc dela 56.— cr. până la 57.— cr. ușoră dela 53. 1/2 cr. până la 59.— cr.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoria Mator.**

VINURI.

Recomandăm onoratului public **vinurile noastre ardelenesci de masă și desert manipulat curat originale, și recunoscute în cercuî estinse.**

Cognac și Rachiuri de brad curat secuesc.

Suntem la dispoziție cu mostre și prețuri curente.

Comande a-se adresa comisio-nerilor nostri Domnii **Fritz Hasenmayer, Józsa Ferencz,** și **Neda Józsefné** precum și la so-cietatea noastră în **Sz.-Keresztur.**

Cu stimă:

Societatea pe acții secuésă pentru comerțiu de vinuri.

Publicație.

Prin acésta se deschide a

XX. Loterie de binefacere reg. ung.

câștigul curat al acéstei loterii se va împărți în urma prea În. rezoluțiunii a Majestăței Sale apostolice c. s. r. spre scopuri de binefacere și anume: 1. Pentru fondul văduvelor și orfanilor al amployaților de stat sêraci. 2. Spitalul de copii „Ladislaus” din Czirkvenicza. 3. Orfelinatul lucrătorilor „Gisela” din Zólyom-Lipese. 4. Reuniunea „Jósziv”. 5. Spitalul (Baróti) din Erdövidek. 6. Asilul de copii „Clotilde” în Budapesta. 7. Reuniunea de binefacere a fem. din Clușiu. 8. Societatea Vineri mari. 9. Reuniunea Crucei albe din com. Bekés.

Suma a 7991 de câștiguri după planul de jos constă din 365 000 corône și anume:

1 Câștig principal	150.000 cor.	10 Câștiguri à 1.000 corône.
1 „ „	50.000 „	20 „ „ 500 „
1 „ „	20.000 „	50 „ „ 100 „
1 „ „	10.000 „	100 „ „ 50 „
2 „ „	5.000 „	1000 „ „ 20 „
5 „ „	2.000 „	6500 „ „ 10 „

Tragerea va fi fără amânare în 30 Iunie 1898 — Losul costă 2 fl. v. a.

Losuri se capētă la direcția loteriei din Budapesta (Pesta, Vama principală), la tôte oficiile de contribuție și sare, la cele mai multe oficii postale și în orașele principale la organele ce se ocupă cu vëndărea de losuri.

Budapesta, în Aprilie 1898.

2321-6.

Direcția Loteriei reg. ung.

de regulă câștigau de pe părintele Onufrie acâta, cât cheltuiuse. Mai greu îi venea sfinției sale, că: de era cëndul lui să primescă ôșpeți, își făcea cheltueli mari să-i potă primi, ér pe de-asupra jucându-se în cărți, la plecarea le mai da și bani de cheltuală.

Așa a mers lucrul vre-o șese ani de zile. Părintele Onufrie era popă, lucra pământul bisericesc, ce li se da drept plată pentru muncă, cu ajutorul parochienilor, ținea vite, ducea rolă și lumea credea, că se află în bună stare. Lumea nu scia, că el e jucător de cărți și că cu unele familii streine mănăcă mai mult decât cât adună. Dér se în-țemplă un mare necaz, ce aduse în miseria întrégă comuna; se iscă un foc gróznic, care în timp de câte-va ceasuri prefăcú în cenușă satul jumētate cu biserică, școlă și cu casa parochială cu tot. Miseria era mare, ômenii păgubiți de foc erau sub ceriul liber și avisați la ajutorul creștinilor cei scutiți de foc, trebuiră

să-și împartă avutul cu cei nenoro-ciți, biserica nu aveau, nici școlă, asemenea nici casă, unde să-și așede preotul. În astă învălmășală mai eș și vestea, că părintele Onufrie e bolnav, că nu pôte vorbi, nu mănăcă și stă ca mut. Poporul, pus pe gânduri, chiamă pe protopopol, să se înțelegă ce-i de-a face, ca să-și potă face érași biserica, școlă și casă parochială? Protopopol veni, îi mângăia cu vorba și le aduse și ceva pomană dela credincioși din tract. Și prinseră a se sfătui, ce au de a face? Din sfat eș, că biserica să-o repă-reze din miia de floreni, ce o au de-pusă la banca cutare, despre ce au cãrticică la părintele Onufrie. Caută cãrticica, când colo însă se pome-nesc, că suma e ridicată cu interese cu tot. Acum prinde gălăgia.. Ômenii fug la bancă să vadă, cum de a dat banii la popa, ér banca le răspunde: Banii am fost datorî a i numéra aceluia, care a venit cu cãrticica.

Atâta nu-i de ajuns: Mai mult

de 30 ômeni sunt provocați de bancă, ca în timp de o lună să facă bani, unul 50 fl., altul 100 fl., 200 fl. și așa mai departe, căci banca dicea, că acei ômeni au împrumutat banii dela bancă prin părintele Onufrie, care era agentul băncei. Unii ômeni spuneau, că ei n'au împrumutat nici un ban, alții că au împrumu-tat, dér nu sume așa mari, alții érași diceau, că ei prin părintele au ridi-cat bani dela bancă, dér érași lui i-au dat banii să i trimită băncei. Banca însă dicea: nu sciu numai atâta, că numele vóstre sunt pe cambiu, decî trebuie să plătiți! Se duseră la părintele Onufrie acasă, dér acela e mut ca mușii, nici un cuvânt se înturiează, dér părintele Onufrie móre și așa nu aveau cu cine se legiu. Astfel rămâne un sat în-treg în incurcătură și în miserie.

Tot réul a venit de acolo, că părintele Onufrie, fiind neînsurat, nu scia ce-i plăcerea familiară; ca să se apuce de vre-o trebă mare, care

să-i înveselescă inima și sufletul, nu-i venea, căci bagséma nu-l tăia capul. Astfel s'a apucat de petreceri costi-sitoare, cu ômeni de altă limbă și lege, s'a făcut cãrțaș, a pierdut, a făcut înșelăciuni și în fine, lovit de gută, a murit lăsând pată pe tot sa-tul și pe numele lui de preot.

Apoi să se mai facă preoți ne-însurați de aceia, cari vor a trăi la sate în parochie? Ra mai bine un diac cuernic și cu frica lui Dum-neșeu, decât un astfel de popă!

Nu dic ba, rămână și neînsu-rat cine n'are încãtrău, dér atunci să-și caute plăcere într'o muncă în-cordată mai ales cu capul, ca să-și găsească mângăierea în faptele, în hârnicia lui și în numele bun ce va lăsa urmașilor. Altfel vai de cei ce rămân neînsurați.

Pôte că unii se vor supéra pen-tru cele ce le-am scris, dér numî pasă, cei drept și adevérat nici la dracu nu-i mincună!

Ión Pop Reteganul.

Brant-Seide 65 kr.

bis fl 14.65 per Met. — sowie schwarze, weisse und farbige Henneberg-Seide von 46 kr. bis fl 14.65 p. Met. — in den modernsten Geweben, Farben und Dessins. — An private porto- und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend.

G. Henneberg's, Seiden-Fabriken (k. u. k. Hofl.), Zürich.

ANUNCIURI

(insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscrisei administratiunii. In cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădemēt, care crește cu cât publicarea se face mai de multe ori.

Administr. „Gazeta Trans.“

KAMGARN NEGRU.

Costume pentru bărbați

din lână curată, cu garanție, asortiment bogat, executare cu gust, cu prețurile fabricii recomandă

ADOLF F. MAZANEK

deposit principal al fabricii de postav din Timiș.

1-20

Strada Hirscher Nr. 20.

La cerere se trimite mostre gratis și franco.

— Prețuri ieftine ale fabricii. —

Numere singuratică din „Gazeta Transilvaniei“ a 5 cr. se pot cumpăra în librăria Nicolae I. Ciurcu și la Eremias Nepoții.

1.000,000 Coróne.

UN MILION

sunt de câștigat.

Conspectul celor 50,000 câștiguri din a doua loterie de clasă ungară.

Câștigul principal după §. 9 al planului de joc este

1.000,000 Coróne.

Câștigurile sunt împărțite cum urmează:

Câștiguri	Coróne
1 „	600,000
1 „	400,000
1 „	200,000
2 „	100,000
1 „	90,000
1 „	80,000
1 „	70,000
2 „	60,000
1 „	40,000
1 „	30,000
5 „	20,000
7 „	15,000
3 „	10,000
31 „	5,000
67 „	3,000
3 „	2,000
432 „	1,000
763 „	500
1238 „	300
90 „	200
3900 „	100
4900 „	80
50 „	40
3900 „	40
2900 „	40

50,000 câștiguri, 1 prem. în sumă de 13.160,000 Cor. cari se trag în șese clase.

direct la Biroul central de loterie

FEHER LAJOS és TÁRSA
BUDAPEST, Gizella-tér Nr. 5.

Sumă enormă de un milion coróne în bani gata, este după §. 9 al planului de tragere cel mai mare câștig în Loteria a 2-a de clasă priv. r. ung., care oferă celor ce au losuri, șanse de câștig extra-ordinar de favorabile, conține numai

100,000 și 50,000 losuri originale și câștiguri.

Jumătate din toate losurile trebuie să câștige.

Tote 50,000 câștiguri sunt notate, alături se trage sub controla guvernului în 6 despărțăminte, ce urmează curând una după alta, după cari sumele se solve în bani gata norocoșilor câștigători.

Vindem losuri originale în următoarele prețuri:

intregi losuri orig. pentru 6.—
jumătate de los „ 3.—
patra parte de los or. „ 1.50
opta „ „ „ „ -0.75

Indată ce primim suma în mandat postal, trimitem losurile orig. comandate valabilă pentru prima tragere.

La cerere se trimite și cu rambursă.

La fie-care trimitere de losuri se aclud- planul de tragere și după fie care tragere primesc clienții noștri îndată lista orig. de tragere.

Adese-ori se pune în risc mii în întreprinderi, a căror succes este dubiu. Riscăți o sumă proporțional mică pentru cumpărarea unui los, prin care se poate câștiga capitale mari!

Depozitul nostru de losuri e mic și curând se poate vinde, deci recomandăm a nu întârzie cu comanda și a le face în tot cazul cel mult până în 11 Maiu a. c.

Medic român în Karlsbad

Med. Univ.

Dr. Romulus L. Crăciunu

Medic clinic în spitalul univers. imp. reg. din Viena (clinica D-lui consilier de curte Prof. Neusser). Specia

list pentru morburile interne. Medic al asociațiunii pentru îngrijirea studenților morboși din Viena. Protector: Majestatea Sa Impăratul etc. etc. Ord. din 1 April până în 1 Octombrie dela órele 6—11 a. m. și 2—5 p. m. în Múhlbadgasse casa „Schwarzes Ross“. 193,9—0.

— Mai de multe ori distins. —

SESONUL de PRIMĂVARĂ și VARĂ.

Recomandăm on. public fabricatele noastre din lână curată.

Esclusiv fabricate proprii și anume: Stofe pentru rocuri, pantaloni, pardiseuri executate în Cheviot și Kamgarn, mare asortiment și mostre de cele mai moderne; apoi

Stofe pentru uniforme de oficeri și amployați. Stofe de Loden ardelenesci, durabile bune la strapație, pentru turiști, amatori de șport și sătenți.

Covóre, asortiment bogat.

Pleduri pentru bărbați și plapome de vară, calitate foarte fină.

Stofe pentru Haveloks și mantale de ploie, cu mult mai bune, ca ori și ce marfă de tég de felul acesta.

Asigurând pe on. public de serviciu culant cu prețurile cele mai ieftine ale fabricii, ne rugăm de o cercetare cât mai numărósă.

WILHELM SCHERG & C-IE.

Depozitul fabricii de postavuri. Brașov, Piața mare.

8-8197

— Mai de multe ori distins. —

Cel mai mare câștig în cas favorabil

1.000,000 Coróne.

CONSPECTUL celor 50,000 câștiguri cel mai mare câștig în cas favorabil 1.000,000 Kronen.

Speziell sind die Gewinne wie folgt eingetheilt.

	Kronen
1 Prámle mit	600000
1 Gew. á	400000
1 „	200000
2 „	100000
1 „	90000
1 „	80000
1 „	70000
1 „	60000
2 „	40000
1 „	30000
1 „	25000
1 „	20000
3 „	15000
31 „	10000
67 „	5000
3 „	3000
432 „	2000
763 „	1000
1238 „	500
90 „	300
31700 „	200
3900 „	170
4900 „	130
50 „	100
3900 „	80
2900 „	40

50,000 Gew. u. Pr. im Betrag 13.160,000 cari se trag în șese clase.

Loteria a 2-a de clasă reg. ung. priv. se va trage în curând.

Conține: 100,000 și 50,000 losuri originale și câștiguri, prin urmare jumătate din toate losurile specificate în conspectul alăturat, vor eși la sorti cu șanse de câștig enorme de mari.

In total se vor câștiga treisprezece milioane, 160,000 coróne. — Cel mai mare câștig în cas favorabil

Un milion coróne.

La comanda trimitem losuri originale cu următoarele prețuri originale: Intregi losuri orig. pentru cl. I. fl. 6.— jumătate „ „ „ „ 3.— a patra parte „ „ „ „ 1.50 a opta parte „ „ „ „ -0.75 cu rambursă seu după primirea sumei. După fie care tragere primesc clienții noștri îndată lista de tragere și planul oficial.

Tragerile sa fac sub controla regimului reg. ung

Tragerea câștigurilor cl. I, la 11 și 12 Mai.

Comanda ne rugăm a ni-se trimite direct până cel mult la

11 Mai a. c. (ziua tragerii.)

A TÖRÖK & C-IE

colectorii principali a loteriei de clasă reg. ung. Budapest, V., Waltznerring 4/A.

Scrișore care se tale.

Domnului **A. Török & C-IE** Budapest.

Binevoit a trimite losuri orig. clasa I a loteriei de clasă reg. ung. împreună cu planul oficial. Suma de a se lua cu ramburs, urmând cu mandat postal. (Ce nu convine se stergeți).

Adresa acurată.

Loteria de clasă reg. ung. priv.

Tragerea câștigurilor I. Clasă: 11 și 12 Maiu 1898.
100,000 losuri=50,000 câștiguri
 Capitalul câștigurilor celor 6 clase
13 MILIÓNE 100,000 CORÓNE.
 Câștigul principal eventual
un milion (100,000) coróne.

Depunerea pentru Clasa I.:

fl. 6 — un los original întreg
 fl. 4. — o jumătate
 fl. 1.50 a patra parte.

Comanda se expediază pe lângă trimitere înainte a sumei
 séu cu rambursă prin

Colectorul principal al loteriei de clasă reg. ung.

SZÁNTÓ és TÁRSA BUDAPEST

IV. Deák Ferencz-uteza 19.
 A se tăia.

Loteria de clasă reg. ung.
 Comandă de losuri orig.

Epistola de comande

Colectura principală a loteriei reg

SZÁNTÓ & Cie. in Budapest.

Binevoacă a trimite $\frac{1}{4}$ los original á fl. 6, $\frac{1}{2}$ los orig.
 fl. 3, $\frac{1}{4}$ los original fl. 1.50, pentru clasa primă suma de fl. _____
 urméză cu mandat postal, cu rambursă.

Adresa exactă: Numele _____
 Locuința _____
 Posta ultimă _____

283,1—3.

Tipografia de typuri veritabile de cauciu in
precum și Stampiglii și sigile se pot comanda direct
 dela fabricantul **J. LEWIS**, fabrica de stam-
Wien, Adlergasse Nr. 14, u. Telefon Nr. 13179.

Practice pentru cadouri ocazionale și de sărbători

O tipografie de mână completă, cu razim patent, clește și vâpsăia
 (pasta) permanentă, pentru efectuarea de tipărituri diferite:
 bilete de vizită, adrese, cuverte, circulare etc. se vënd cu

80	Tipuri	fl. 1.20 cr.
130	"	2. — "
190	"	2.50 "
225	"	3. — "
320	"	3.75 "
400	"	4.50 "

In cas de nu convine primesc retur.
 — Agenți se caută. — Prețuri curente gratis și franco. —

„Incuragiați pe adevărați Industriași Români.“

— A N U N T. —

Subsemnatul am onóre a aduce la cunoștința onor.
 Public, că **am deschis în Brașov**

un atelier de croitorie bărbătescă
în strada Hirscher Nr. 5 (Vis-a-vis de Teatru),
 unde se confecționează costume bărbătesci, după jurnale
 și după cerințele onor. Public.

După o praxă mai îndelungată făcută în străinătate
 și la cursul de croială dela Academia din Viena, mă pun
 în poziție de a corespunde toate cerințele atingătoare de
 această branșă, atât pentru croială bună și sigură, cât și
 pîntîo lucrare conșcințioasă.

Prețurile cele mai moderate. 24

Rog pe onor. Public a mă onora cu comanda D-lor
 asigurându-i, că vor fi pe deplin satisfăcuți.

Cu totă stima:

GEORGE BUCA,
 măstru-croitor

Brașov, strada Hirscher Nr. 5.

3-3.169

Prețurile cele mai moderate.

Executarea promptă.

Cel mai sensațional roman al literaturii
 moderne. — În limba englesă s'a vëndut în
 50,000 de esemplare. — Succes colo-
 sal. — Tradus în toate limbile
 europene în românește

TRILBY

Prețul unui esemplar: direct 1.30.
 În librăria din monarhia fl. 1.60. — În România și
 străinătate 4 lei. — Deposit general: Afn dela
Tuscia, tipografia Urmann,
Temesvár (Ungaria).

acum

d Afn dela Tuscia

DÜRKOPP'S

Diana-Velocipede

sunt nemai întrecute în

Soliditate, elegantă și mers ușor!

Modele construite în 1898 cu multe înorii se pot
 vedea la reprezentantul

JULIUS TEUSCH Brașov, strada garai.

A doua loterie de clasă ungară.

Tragerea întâiă deja la 11 și 12 Maiu.

Din 100,000 losuri, ce s'au emis, 50,000 losuri se trag cu câștig, prin urmare

„tot al doile los câștigă.“

Câștigul cel mai mare în cas favorabil este

Un Milion Coróne.

Mai rămân 49.999 câștiguri, cari se vor trage suma de douăspre-dece milioane coróne.

Los întreg á fl. 6.—, jumătate á fl. 3.—, a patra parte á fl. 1.50, a opta parte á 75 cr.

Se capetă diferite numere la

Casa de bancă

Iacob L. Adler & Bruder

singurul COLECTOR PRINCIPAL al loteriei de clasă ung.
 în Brașov.

16 -- 20, 187